

Trh práce

- **Na trhu práce se dále odráží pokles výkonnosti ekonomiky**

Předběžné výsledky za 3. čtvrtletí 2009 podle VŠPS nadále potvrzují negativní vliv poklesu výkonnosti ekonomiky na úroveň celkové zaměstnanosti, která se v průměru za 1. až 3. čtvrtletí snížila proti stejnému období 2008 o 1,1 %. Naopak počet nezaměstnaných se v průměru meziročně zvýšil o 48,7 %.

- **Pokles zaměstnanosti se týkal převážně zpracovatelského průmyslu**

Celková zaměstnanost byla v průměru 4 936,6 tis. osob, což znamená, že se meziročně snížila o 55,6 tis. osob; ve 3. čtvrtletí meziročně už o 93,1 tis. V jednotlivých sektorech přitom probíhal odlišný vývoj. Zaměstnanost v primárním sektoru se ve 3. čtvrtletí meziročně již nesnižovala, snížení v sekundárním sektoru činilo 176,8 tis. osob (ve zpracovatelském průmyslu dokonce 189,9 tis.), tedy víc než ve 2. čtvrtletí, ale v terciárním sektoru zaměstnanost vzrostla o 82,7 tis., dokonce víc než ve 2. čtvrtletí.

Při poklesu počtu zaměstnanců vzrostl počet podnikatelů v hlavním zaměstnání. Počty cizinců evidovaných na úřadech práce (v postavení zaměstnanců) klesly k 30. 9. 2009 na 243,5 tis. osob (z toho cizinci ze zemí mimo EU na 106,1 tis.), tj. celkově o čtyřicet tisíc osob proti stavu k 31. 12. 2008. Skutečný týdenní počet odpracovaných hodin v hlavním zaměstnání se ve 3. čtvrtletí meziročně snížil o 1,2 hodiny na 35,4 hodiny; u mužů v referenčním týdnu na 38,2 a u žen na 31,8 hodiny.

Míra zaměstnanosti ve skupině 15 až 64letých poklesla meziročně v průměru o 1,1 p. b. na 65,4 %, ve 3. čtvrtletí byla 65,2 %.

- **Meziroční nárůst nezaměstnaných byl nejvyšší za dobu existence ČR**

Průměrný počet nezaměstnaných činil 341,2 tis. osob, což znamená meziroční zvýšení o 111,7 tis. osob na 387,0 tis.; ve 3. čtvrtletí proti stejnému období minulého roku se ovšem zvýšil o 163,1 tis. a počet nezaměstnaných dosáhl 387,0 tis. osob. V průběhu roku 2009 byl tak meziroční nárůst nezaměstnanosti stále vyšší, ale je třeba připomenout, že je to způsobeno i tím, že základna pro výpočet, nezaměstnanost v minulém roce, se naopak snižovala.

Obecná míra nezaměstnanosti podle definice ILO 15 až 64letých se v průměru zvýšila na 6,5 %, meziročně o 2,1 p. b.; ve 3. čtvrtletí dosáhla 7,4 %, což bylo o 3,1 p. b. víc než před rokem. Přesto je stále nižší než průměrná míra EU 27. Při rostoucí celkové nezaměstnanosti se počet dlouhodobě nezaměstnaných ve 3. čtvrtletí 2009 nezměnil a jejich podíl na celkové nezaměstnanosti klesl na 28 %. Růst nezaměstnanosti je tak výlučně důsledkem růstu počtu propuštěných osob a neumístěných absolventů škol. Míra registrované nezaměstnanosti podle MPSV byla ve 3. čtvrtletí 8,4 % a meziročně se zvýšila o 3,1 p. b. Obě míry mají rozdílnou metodiku, ale vykazují stejné tendence.

Změny v počtu zaměstnaných a nezaměstnaných podle VŠPS neodráží pouze interakce těchto dvou kategorií, ale promítá se do nich i pohyb v kategorii ekonomicky neaktivních osob. Dále klesl počet volných pracovních míst (podle MPSV), k 31.10. 2009 na 35,8 tis. míst, tj. řádově o sto tisíc proti loňskému roku.

- **Růst průměrné mzdy byl ovlivněn propouštěním a nižší nemocností**

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda - na přepočtené počty zaměstnanců v celém národním hospodářství - činila 22 896 Kč, takže se meziročně zvýšila o 3,6 %. V samotném 3. čtvrtletí vzrostla proti stejnému období minulého roku dokonce o 4,8 % na 23 350 Kč. Tento výjimečný růst průměrné mzdy byl však částečně způsoben snížením podílu zaměstnanců s podprůměrnou mzdou v důsledku jejich propouštění a snížením vykázané nemocnosti v důsledku změny podmínek výplaty nemocenské.

Zároveň se ovšem podstatně snížila i inflace, spotřebitelské ceny v 1. až 3. čtvrtletí 2009 se zvýšily pouze o 1,2 % (ve 3. čtvrtletí prakticky stagnovaly), takže mzda vzrostla reálně o 2,4 % (ve 3. čtvrtletí o 4,7 %).

Průměrná mzda v podnikatelské sféře se nominálně zvýšila o 3,3 % na 22 784 Kč, její reálný růst byl 2,1 %. Průměrná mzda v nepodnikatelské sféře nominálně vzrostla o 4,8 % na 23 398 Kč a reálně o 3,6 %. Meziodvětvová mzdová diferenciaci se ve 3. čtvrtletí 2009 proti stejnému období předchozího roku dále zvýšila.